

Diagnosticul de laborator al infecțiilor cauzate de enterobacterii

Escherichia coli

Produs patologic

- materii fecale, bilă
- alimente, vărsături
- urină
- puroi, LCR, sânge

1. Examen direct

- din materii fecale nu se efectuează examen microscopic

2. Izolare

- pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii: MacConkey, Leifson, Levine
- geloză lactozată
- pe geloză sânge
- bulion

3. Identificare

- **caractere morfotinctoriale**
  - o bacili gram negativi, cu capete rotunjite, cu cili peritrichi
  - o necapsulați, nesporulați
- **caractere de cultură**
  - o în bulion: îl tulbură uniform, formează depozit și un inel aderent la suprafață
  - o pe medii solide: colonii de tip S, mici
    - geloză sânge – colonii S, mici, alb-cenușii, hemoliză (urină)
    - geloză lactozată– colonii S, mici, lactozo-pozitive (galbene)
    - Leifson, MacConkey - colonii S, mici, lactozo-pozitive (roșii)
    - Levine – colonii caracteristice, lactozo-pozitive (mov închis), cu luciu metalic
- **caractere biochimice**
  - o pe mediul SIM
    - H₂S negativ
    - mobilitate pozitiv
    - indol pozitiv

- pe mediul TSI
  - glucoză pozitiv, cu producere de gaz
  - H₂S negativ
  - lactoză, zaharoză pozitiv
- pe mediul Simmons
  - Simmons negativ
- pe mediul cu uree
  - uree negativ
- **identificare antigenică**
- prin reacții de aglutinare pe lamă, cu seruri polivalente, apoi monovalente pentru:
  - E. coli enteropatogen EPEC
  - E. coli enteroinvaziv EIEC
  - E. coli enterohemoragic EHEC, serotipul O157
- **se efectuează antibiograma**

GENUL KLEBSIELLA

K. pneumoniae

K. oxytoca

K. rhinoscleromatis

K. ozaenae

Produs patologic

- spută, secreții nazale – în infecții respiratorii
- materii fecale, bilă, vărsături, alimente – în infecții digestive
- urină – în infecții urinare
- puroi
- LCR – în meningite
- sânge – în septicemii

- Examen direct

- se efectuează doar din produse patologice normal sterile
  - colorația Gram: cocabacili, Gram negativi, dispuși în diplo, încapsulați, immobili, nesporulați

- colorația negativă

- Izolare

- pe geloză, geloză sânge, geloză lactozată
- crește pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii, acestea fiind folosite pentru dg.

- Identificare

- **caractere morfotinctoriale** (vezi examenul microscopic)
- **caractere de cultură**
  - colonii mucoase de tip M, lactozo pozitive
- **caractere biochimice**
  - pe mediul SIM
    - H₂S negativ
    - mobilitate negativ
    - indol variabil
  - pe mediul TSI
    - fermentează glucoza fără producere de gaz
    - H₂S negativ
    - descompune lactoza și zaharoza
  - pe mediul Simmons
    - Simmons pozitiv
  - pe mediul cu uree
    - urează pozitiv
  - pe geloză lactozată
    - descompune lactoza
- **identificare antigenică**
  - prin reacția de umflare a capsulei se determină prezența antigenului K
- **determinarea patogenității**
  - nu se efectuează de rutină
  - *K. pneumoniae* inoculată la șoareci intraperitoneal sau subcutan determină septicemie mortală
- **antibiograma** se efectuează la toate tulpinile izolate

GENUL PROTEUS

P. vulgaris

P. mirabilis

P. penneri

P. myxofaciens

Produs patologic

- fac parte din microflora tubului digestiv, produc diferite infecții în condițiile scăderii rezistenței organismului.
  - infecții urinare – urină
  - infecții nosocomiale (plăgi postoperatorii și arsuri suprainfectate) – secreție din plagă
  - infecții ORL (sinuzite, otite) – puroi
  - septicemie – sânge
  - meningite – LCR
  - infecții digestive (mai rare) – materii fecale

1. Examen direct

- se practică doar din produse biologice în mod normal sterile
- bacili Gram negativi, polimorfi, cu cili peritrichi, necapsulați, nesporulați

2. Izolare

- pe geloză simplă, pe geloză sânge
- pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii: MacConkey, Leifson
- geloză lactozată

3. Identificare

- **caractere morfotinctoriale** (vezi examenul direct)
- **caractere de cultură**
  - pe medii fără bilă
    - fenomenul de cățărare: colonii cu caracter invadant, margini dantelate ce pot acoperi toată suprafața mediului.

- fenomenul Dienes: dacă tulpinile provin de la aceeași specie și sunt însămânțate pe aceeași placă, prin creștere se suprapun, dacă tulpinile sunt diferite rămâne între ele o zonă de demarcație
- pe medii cu bilă
  - colonii de tip S, lactozo negative
  - ochi de pisică (produc H₂S)
- **caractere biochimice**
  - geloză lactozată – nu fermentează lactoza
  - pe mediul SIM
    - H₂S pozitiv
    - mobilitate pozitiv
    - indol variabil
      - P. mirabilis: indol negativ
      - P. vulgaris: indol pozitiv
  - pe mediul TSI
    - fermentează glucoza
    - H₂S pozitiv
    - nu descompune lactoza și zaharoza
  - pe mediul Simmons
    - Simmons pozitiv
  - pe mediul cu uree
    - urează pozitiv
- **identificare antigenică**
  - prin reacții de aglutinare cu seruri anti O, anti H
- **lizotipia**
  - este utilă în scop epidemiologic pentru stabilirea sursei unei infecții nozocomiale
  - în practică se poate înlocui prin însămânțarea tulpinilor izolate pe o placă de geloză și urmărirea apariției fenomenului de cățărare sau a liniei Dienes
- **determinarea patogenității** – nu are importanță practică
- **antibiograma**

- este obligatorie pentru fiecare tulpină izolată, deoarece pot prezenta multirezistență, mai ales cele izolate din infecții nozocomiale.

Diagnosticul de laborator al dizenteriei bacilare

Shigella dysenteriae

Shigella flexneri

Shigella boydi

Shigella sonnei

Produs patologic (dizenteria bacilară):

- materii fecale
  - o emise spontan
  - o recoltate pe sondă, de la purtători
- vărsături
- alimente
- de la purtători: materii fecale cu sonda Nelaton

1. Examen direct nu se practică

2. Izolarea

- pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii: Leifson, MacConkey, SS

3. Identificare

- **caractere morfotinctoriale**
  - o bacili Gram negativi, neciliați, necapsulați, nesporulați
- **caractere de cultură**
  - o colonii de tip S, mici, transparente, lactozonegative
- **caractere biochimice**
  - o pe mediul SIM
    - H₂S negativ
    - mobilitate negativ
    - indol variabil
  - o pe mediul TSI
    - fermentează glucoza fără producere de gaz
    - H₂S negativ

- nu descompune lactoza și zaharoza
- pe mediul Simmons
  - Simmons negativ
- pe mediul cu uree
  - urează negativ
- **identificare antigenică**
  - reacții de aglutinare pe lamă cu seruri specifice de grup
- **determinarea patogenității**
  - testul keratoconjunctivitei la cobai – testul Sereny

GENUL SALMONELLA

***S. enterica*, subspecia enterica**

serogrupuri: *S. typhi*, *S. paratyphi A*, *B*, *S. enteritidis*

Produs patologic

- în febra tifoidă
  - de la bolnavi:
    - în prima săpt. – sânge
    - în a II-a săpt. – materii fecale, bilă, suc duodenal
    - în a III-a săpt. – materii fecale, sânge pentru serodiagnostic
    - în a IV-a săpt. - sânge pentru serodiagnostic
  - de la purtător: materii fecale după administrarea unui purgativ, bilă
- în gastroenterite – materii fecale, vărsături, alimente
- în septicemii – sânge

1. Examen direct: nu se efectuează

2. Izolare

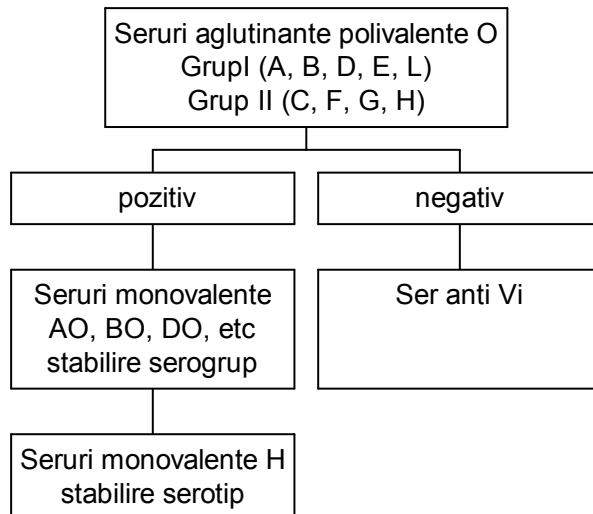
- pe medii de îmbogățire
- pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii (MacConkey, Leifson, SS)
- pe geloză sânge, geloză lactozată

3. Identificare

- **caractere morfotinctoriale**
  - bacili Gram negativi, ciliați peritrichi, nesporulați, necapsulați

- **caractere de cultură**
  - pe geloză sânge – colonii de tip S, mici, transparente
  - pe MacConkey, Leifson – colonii S, lactozo-negative
  - pe SS - colonii S, lactozo-negative, în ochi de pisică
- **caractere biochimice**
  - pe mediul SIM
    - H₂S pozitiv
    - mobilitate pozitiv
    - indol negativ
  - pe mediul TSI
    - fermentează glucoza
    - H₂S pozitiv
    - nu descompune lactoza și zaharoza
  - pe mediul Simmons
    - Simmons pozitiv

- pe mediul cu ureeurează negativ

- **identificare antigenică**

4. Diagnostic serologic

- în febra tifoidă
  - detectarea și titrarea anticorpilor față de ag O, ag H ale S. typhi și paratyphi A, B (reacția Widal)

Diagnosticul de laborator al infecțiilor cauzate de *Yersinia* enterocolitica

Produs patologic

- în gastroenterite - materii fecale
- în apendicite, limfadenopatii mezenterice - conținut apendicular, ganglioni mezenterici
- în artrite septice - lichid sinovial
- sânge

1. Examen direct - examen microscopic nu se practică

2. Izolarea

- pe geloză sânge
- pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii: Leifson, MacConkey

3. Identificare

- **caractere morfotinctoriale**
  - bacili Gram negativi, mici, colorați bipolar, necapsulați, nesporulați, ciliați
- **caractere de cultură**
  - pe mediul Leifson, geloza lactozata - colonii de tip S, mai mici ca a altor enterobacterii, transparente, lactozonegative
  - pe geloză sânge – colonii de tip S, mici, mate, alb-cenușii, nehemolitice
- **caractere biochimice**
  - pe mediul SIM
    - H₂S negativ
    - mobilitate
      - negativ la 37° C
      - pozitiv la 30° C
    - indol negativ
  - pe mediul TSI
    - fermentează glucoza fără producere de gaz
    - H₂S negativ
    - nu descompune lactoza
    - descompune zaharoza
  - pe mediul Simmons

- Simmons negativ
  - pe mediul cu uree
    - urează pozitiv
  - pe geloză lactozată, Leifson, MacConkey
    - nu descompune lactoza
- **identificare antigenică**
  - reacții de aglutinare pe lamă cu seruri specifice de grup O₃ și O₉.
- **determinarea patogenității**
  - nu are importanță practică
- **antibiograma** se efectuează

Germene	Boala	Produs patologic	Examen direct	Izolare
Escherichia coli	<ul style="list-style-type: none"> - infecții digestive - infecții urinare - infecții tegumentare, suprainfecții de plăgi - meningite - septicemii 	<ul style="list-style-type: none"> - materii fecale, bilă - alimente, vărsături - urină - puroi - LCR - sânge 	<ul style="list-style-type: none"> - din materii fecale nu se efectuează examen microscopic 	<ul style="list-style-type: none"> - pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii: MacConkey, Leifson, Levine - geloză lactozată - pe geloză sânge - bulion
Genul Klebsiella	<ul style="list-style-type: none"> - infecții digestive - infecții digestive - infecții urinare - infecții tegumentare, suprainfecții de plăgi - meningite - în septicemii 	<ul style="list-style-type: none"> - spută, secreții nazale - materii fecale, bilă, vărsături, alimente - urină – în infecții urinare - puroi - LCR - sânge 	<ul style="list-style-type: none"> - se efectuează doar din produse patologice normale sterile 	<ul style="list-style-type: none"> - pe geloză, geloză sânge, geloză lactozată - pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii: MacConkey, Leifson

<p>Genul Proteus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - infecții urinare (P. mirabilis, vulgaris) - infecții nosocomiale (plăgi postoperatorii și arsuri suprainfectate) - infecții ORL (sinuzite, otite) - septicemie - meningite - infecții digestive (mai rare) 	<ul style="list-style-type: none"> - urină - secreție din plagă - puroi - sânge - LCR - materii fecale 	<ul style="list-style-type: none"> - se practică doar din produse biologice în mod normal sterile - bacili Gram negativi, polimorfi, cu cili peritrichi, necapsulați, nesporulați 	<ul style="list-style-type: none"> - pe geloză simplă, pe geloză sânge - pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii: MacConkey, Leifson - geloză lactozată
<p>Shigella dysenteriae</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dizenteria bacilară 	<ul style="list-style-type: none"> - materii fecale <ul style="list-style-type: none"> o emise spontan o recoltate pe sondă, de la purtători - vărsături, alimente - de la purtători: materii fecale cu sonda Nelaton 	<ul style="list-style-type: none"> - nu se practică 	<ul style="list-style-type: none"> - pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii: Leifson, MacConkey, SS

<p>Genul Salmonella</p>	<ul style="list-style-type: none"> - febra tifoidă - în gastroenterite - în septicemii 	<ul style="list-style-type: none"> - de la bolnavi: <ul style="list-style-type: none"> o în prima săpt. – sânge o în a II-a săpt. – materii fecale, bilă, suc duodenal o în a III-a săpt. – materii fecale, sânge pentru serodiagnostic <ul style="list-style-type: none"> o în a IV-a săpt. - sânge pentru serodiagnostic - de la purtător: <ul style="list-style-type: none"> o materii fecale după administrarea unui purgativ, bilă - materii fecale, vărsături, alimente - sânge 	<ul style="list-style-type: none"> - nu se efectuează 	<ul style="list-style-type: none"> - pe medii de îmbogățire - pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii (MacConkey, Leifson, SS) - pe geloză sânge - geloză lactozată
<p>Yersinia enterocolitica</p>	<ul style="list-style-type: none"> - gastroenterite - apendicite, limfadenopatii mezenterice - artrite septice - meningite 	<ul style="list-style-type: none"> - materii fecale - conținut apendicular, ganglioni mezenterici - lichid sinovial - LCR 	<ul style="list-style-type: none"> - examen microscopic nu se practică 	<ul style="list-style-type: none"> - pe geloză sânge - pe medii selective și diferențiale pentru enterobacterii: Leifson, MacConkey

Germene	Identificare										Reacții Ag-Ac, caractere de patogenitate, lizotipie, antibiogramă, etc.	
	Caractere morfotinctoriale	Caractere de cultură	Caractere biochimice							Simm ons		M. cu uree
			GL (geloză lactozată)	SIM		TSI						
			H ₂ S	I	Mo	G	L,Z	H ₂ S				
Escherichia coli	<ul style="list-style-type: none"> - bacili gram negativi, cu capete rotunjite, cu cili peritrichi, - necapsulați, nesporulați 	<ul style="list-style-type: none"> - g. sg. – colonii S, mici, alb-cenușii, hemoliză (urină) - g. l.– colonii S, mici - Leifson, MacConkey - colonii S, mici - Levine – colonii caracteristice, (mov închis), cu luciu metalic 	+	-	+	+	+	+	-	-	-	<p>identificare antigenică</p> <ul style="list-style-type: none"> - reacții de aglutinare pe lamă, cu seruri polivalente, apoi monovalente EPEC, EIEC, EHEC, serotipul O157 <p>se efectuează antibiograma</p>

Germene	Identificare											
	Caractere morfotinctoriale	Caractere de cultură	Caractere biochimice							Reacții Ag-Ac, caractere de patogenitate, lizotipie, antibiogramă, etc.		
			GL (geloză lactozată)	SIM		TSI			Simm ons		M. cu uree	
			H ₂ S	I	Mo	G	L,Z	H ₂ S				
Genul Klebsiella	Col. Gram: cocobacili, Gram negativi, în diplo, încapsulați, imobili, nesporulați Col. negativă	Colonii de tip M (mucoase)	+	-	+	-	+	+	-	+	+	identificare antigenică - prin r. de umflare a capsulei se determină prezența antigenului K determinarea patogenității -nu se efectuează de rutină K. pneumoniae inoculată la șoareci intraperitoneal sau subcutan determină septicemie mortală antibiograma se efectuează la toate tulpinile izolate

Germene	Identificare											
	Caractere morfotinctoriale	Caractere de cultură	Caractere biochimice								Reacții Ag-Ac, caractere de patogenitate, lizotipie, antibiogramă, etc.	
			GL (geloză lactozată)	SIM			TSI			Simm ons		M. cu uree
			H ₂ S	I	Mo	G	L,Z	H ₂ S				
Genul Proteus	- bacili Gram negativi, polimorfi, cu cili peritrichi, necapsulați, nesporulați	pe medii fără bilă - fenomenul de cățărare - fenomenul Dienes pe medii fără bilă - colonii de tip S, lactozo negative, ochi de pisică (produc H ₂ S)		+					+			identificare antigenică-r. de aglutinare cu seruri anti O, anti H lizotipia -în scop epidemiologic determinarea patogenității – nu are importanță practică antibiograma-obligatorie

Germene	Identificare											
	Caractere morfotinctoriale	Caractere de cultură	Caractere biochimice							Reacții Ag-Ac, caractere de patogenitate, lizotipie, antibiogramă, etc.		
			GL (geloză lactozată)	SIM			TSI				Simm ons	M. cu uree
			H ₂ S	I	Mo	G	L,Z	H ₂ S				
Shigella dysenteriae	- bacili Gram negativi, neciliați, necapsulați, nesporulați	- colonii de tip S, mici, transparente, lactozonegative	█	-	+	-	+	-	-	█	-	identificare antigenică-r. de aglutinare pe lamă cu seruri specifice de grup determinarea patogenității -testul keratoconjunctivitei la cobai – testul Sereny

Germene	Identificare											
	Caractere morfotinctoriale	Caractere de cultură	Caractere biochimice							Reacții Ag-Ac, caractere de patogenitate, lizotipie, antibiogramă, etc.		
			GL (geloză lactozată)	SIM			TSI				Simm ons	M. cu uree
			H ₂ S	I	Mo	G	L,Z	H ₂ S				
Genul Salmonella	bacili Gram negativi, ciliați peritrichi, nesporulați, necapsulați	<ul style="list-style-type: none"> - g. sg – colonii de tip S, mici, transparente - MacConkey, Leifson – colonii S, lactozo-negative - SS - colonii S, lactozo-negative, în ochi de pisică 	+	+	-	+	+	-	+	+	-	<p>identificare antigenică-r. de aglutinare cu seruri mono și polivalente</p> <p>Diagnostic serologic-în febra tifoidă-detectarea și titrarea anticorpilor față de ag O, ag H ale S. typhi și paratyphi A, B (reacția Widal)</p>

Germene	Identificare											
	Caractere morfotincto-riale	Caractere de cultură	Caractere biochimice							Reacții Ag-Ac, caractere de patogenitate, lizotipie, antibiogramă, etc.		
			GL (geloză lactozată)	SIM		TSI			Simm ons		M. cu uree	
			H ₂ S	I	Mo	G	L,Z	H ₂ S				
Yersinia enterocolitica	<p>bacili Gram negativi, mici, colorați bipolar, necapsulați, nesporulați, ciliați</p>	<p>- mediul Leifson, MacConkey- col. de tip S, mai mici ca a altor enterobacterii, transparente, lactozonegative</p> <p>- pe g. sg. – colonii de tip S, mici, mate, alb-cenușii, nehemolitice</p>	█	-	█	+	█	█	-	█	+	<p>identificare antigenică reacții de aglutinare pe lamă cu seruri specifice de grup O₃ și O₉.</p> <p>determinarea patogenității-nu are importanță practică</p> <p>antibiograma se efectuează</p>